

Til tillidsrepræsentanten

Målgruppe: TR i de regionale og kommunale folkeskoler

10. marts 2014

Udsendelse nr. 007/2014
Journalnr. 131

Medicinering af elever og andre omsorgsprægede opgaver

I 2010 udsendte foreningen til kredsene dette notat om omsorgsopgaver, medicinering og lærernes opgaver i den forbindelse. Kredse og TR kontakter jævnligt foreningen for at få afklaret, om lærerne er forpligtede til at varetage omsorgs- og plejeopgaver mv. og notatet genudsendes derfor nu til TR.

Som udgangspunkt er det foreningens opfattelse, at det ikke kan pålægges lærere, at varetage medicinering og andre omsorgsprægede opgaver.

Undervisning er karakteriseret ved, at den har som mål at bidrage til udvikling af elevernes kundskaber og færdigheder og deres alsidige personlige udvikling.

Den kommunale overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen anfører i § 1 stk. 2 de arbejdsopgaver overenskomsten dækker.

Det drejer sig om undervisning i folkeskolen, pædagogisk administrative opgaver i folkeskolen, specialundervisning for voksne og undervisning ved døgninstitutioner med intern skole (SL' område) og endelig andre opgaver i tilknytning til undervisningen. Andre opgaver i tilknytning til undervisningen er opgaver, der relaterer sig til den undervisning, lærerne yder, som f.eks. konsulentopgaver.

Der er ikke nævnt omsorgsopgaver. I den regionale overenskomst indeholder områdebestemmelserne ikke samme beskrivelse af arbejdsopgaverne – her er alene henvist til undervisning efter henholdsvis lov om folkeskolen og undervisning i henhold til lov om voksenspecialundervisning, men igen af disse love beskriver omsorgsprægede opgaver.

Omsorgsopgaver

Omsorgsopgaver har som formål at bistå andre med at opretholde elementære livsfunktioner, som de pågældende af en eller anden grund ikke selv kan klare. Opgavernes karakter vil være afhængig af de konkrete behov, den enkelte måtte have.

Læreruddannelsen indeholder ikke elementer, der bibringer de lærerstuderende særlige færdigheder for så vidt angår denne form for opgaver. Hvis lærerne forventes at udføre omsorgsprægede opgaver, må det forudsætte at uddannelsen – som i henhold til folkeskoleloven er en forudsætning for varetagelse af undervisningsopgaver i folkeskolen – bærer præg heraf.

ROSKILDE LÆRERFORENING Modtaget dato: 11/03/14 Jour. nr. 1131	Sagsbehandler: RK/KA ✓
	Udsendes til: KS ☒ TR ☒ Kontor ☐ ☐

Omsorgsopgaverne kan kun tillægges lærerne som et tillæg til undervisningsopgaven. Hovedindsatsen mht. omsorg i forhold til eleverne skal varetages af andre personalegrupper.

Normalt vil det være enkelt at skelne mellem de forskellige arbejdsopgaver, og ikke mindst på specialskoler kan det være svært at skelne, idet bistanden til den enkelte elev kan have karakter af pasning og samtidig være oplæring til elevens (bedre) varetagelse af en given funktion.

Det kan diskuteres, om der er grund til at skelne mellem de opgaver, der kan pålægges lærere i specialklasser/-skoler og de opgaver, der kan pålægges lærere i "almindelige" folkeskoler.

På den ene side, kan lærere blive forflyttet mellem skoleformerne, ligesom lærere, der har størstedelen af deres undervisning i normalklasser, kan tillægges timer i specialklasser.

På den anden side, kan det ikke afvises, at lærere, der ansættes ved specialskoler - såvel de kommunale selvstændige skoler for specialundervisning som de regionale - må forvente, at andre opgaver end de rent undervisningsmæssige kan indgå i arbejdsopgaverne.

Lærerne kan ikke i større omfang tilpligtes at varetage omsorgsprægede opgaver, som f.eks. at skifte ble på eleverne. Det falder uden for, hvad stillingsbetegnelsen kan rumme og uden for, hvad uddannelsen kvalificerer til.

Hvis der derimod er tale om elever, for hvem behovet for sådan bistand kun sjældent eller undtagelsesvist opstår, vil der normalt ikke være andet personale til at varetage opgaven, og opgaven vil derfor skulle varetages af en lærer – som en slags "førstehjælp". Forudsætningen er, at den opgave, der skal varetages, ikke kræver særlig uddannelse, og at den kun opstår lejlighedsvis og er af underordnet betydning i forhold til lærerens samlede arbejde.

På de selvstændige skoler for specialundervisning i kommunerne og på de regionale skoler er lærerens pligt til at udføre omsorgsprægede opgaver som udgangspunkt ikke anderledes end på de "almindelige" folkeskoler. På mange af disse skoler, vil der ofte være andet personale til varetagelse af sådanne opgaver.

På skoler, hvor der har udviklet sig en fast praksis, hvor lærerne gennem længere tid har taget sig af sådanne omsorgsopgaver, vil der normalt fortsat bestå en forpligtelse til at varetage dem.

Under ekstraordinære forhold – som f.eks. arbejdsnedlæggelse blandt det personale, der normalt varetager de omsorgsprægede opgaver – kan det forholde sig anderledes:

Ved ulovlige arbejdsnedlæggelser blandt det personale, der normalt varetager de mere omsorgsprægede opgaver, vil lærerne i større omfang end normalt

kunne blive pålagt at udføre omsorgsopgaver. Det vil endvidere gælde i andre uforudsete situationer, som brand, naturkatastrofer eller anden ulykke.

Ved lovlige arbejdsnedlæggelser vil lærerne derimod ikke i større omfang end normalt kunne blive pålagt at udføre omsorgsopgaver.

Det kan anbefales, at pædagogisk råd drøfter praksis, med henblik på at sikre, at såvel lærere som ledelse kender forventningerne og forpligtelserne.

Medicinudlevering

At udlevere medicin til elever er ikke en læreropgave. Det er således heller ikke en læreropgave at give injektioner eller at vurdere, om – og i hvilket omfang – en elev skal have en bestemt medicin.

En lærer vil ikke kunne blive pålagt at varetage opgaven med f.eks. at give en elev med sukkersyge insulinindsprøjtning. I de situationer, hvor eleven ikke selv kan klare opgaven, må enten den kommunale sundhedspleje eller et evt. sundhedsfagligt personale, der er knyttet til skolen, varetage opgaven.

Der kan dog være mere akut opståede situationer, hvor det er livsnødvendigt, at læreren træder til – på samme måde som man i en hvilken som helst katastrofesituation vil gribe ind – for at give en injektion eller lignende.

På samme måde kan der være elever, der lider af visse kroniske sygdomme med anfaldsfænomener, det kan f.eks. dreje sig om feberkrampe, epileptiske anfald, kraftige overfølsomhedsreaktioner eller akut forværring af en kronisk tilstand, hvor det er nødvendigt, at den voksne, der er til stede, handler øjeblikkeligt. I disse situationer bør skolens ledelse, hele personalet – men især de lærere, der er omkring eleven jævnligt - orienteres om, hvad der skal gøres.

Den behandlende læge vil i disse tilfælde ofte have ordineret medicin, som skal gives øjeblikkeligt samtidig med, at der tilkaldes ambulance. Det kan dreje sig om en tablet, mikstur, en stikpille eller et stik med en EPI-pen.

Der kan være særlige problemer i forbindelse med afvikling af lejrskoler og ekskursioner, men heller ikke i disse tilfælde kan det pålægges lærerne at medicinere eleverne. I de situationer, må det konkret vurderes, om der er grundlag for at sundhedsfagligt personale skal medvirke ved afviklingen, eller om en af de deltagende lærere er villige til at varetage funktionen.

Lærerne kan jf., ovenstående efter foreningens opfattelse ikke generelt pålægges at udlevere medicin til elever, men lærere kan godt selv beslutte efter aftale med forældre og ledelse, at de vil påtage sig at udlevere medicin til elever. Det kan i den forbindelse anbefales, at kredsen med kommunen/regionen aftaler retningslinjer for, hvordan skolen opbevarer og uddeler medicinen.

I sådanne retningslinjer kan følgende indgå:

- at der er tale om en opgave, lærere kan påtage sig men ikke blive pålagt,
- at hvis en lærer har påtaget sig opgaven, skal der foreligge en skriftlig meddelelse om, hvilken elev det drejer sig om, hvilken medicin og hvilket tidspunkt den skal gives på,
- at ledelsen udarbejder og opbevarer en samlet oversigt over de elever, der skal have medicin – og hvem der har ansvaret for udleveringen
- hvordan man klarer situationen, hvis der er vikarer,
- at det er ledelsen ansvar, at medicinen opbevares forsvarligt på skolen,
- at evt. ændringer i elevens medicinering skal meddeles skriftligt til skolen,
- hvordan man forholder sig, hvis der er tale om akut opståede indsatser.

Det er foreningens opfattelse, at skolens ledelse skal inddrage lærergruppen, skolebestyrelsen og det sundhedsfaglige personale i de overvejelser man gør sig, så alle gøres bekendt med overvejelserne - herunder de bekymringer de ansatte lærergruppen og andre ikke-sundhedsfagligt personale måtte gøre sig.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Merete Vejbæk